

Advies Vlaamse onderwijspartners m.b.t. het exitscenario corona – fase 2

Inleiding

Vanaf 15 mei konden basis- en secundaire scholen voor een aantal leerlingen de lessen op school hervatten. De eerste lesdagen zijn **grotendeels probleemloos verlopen** dankzij de **grote inzet van directies en schoolteams**. Samen met de preventie-adviseurs en het CLB maakten zij vooraf een grondige risicoanalyse en namen zij de nodige veiligheids- en hygiënemaatregelen. Dankzij deze grondige voorbereiding kon een veilige heropstart voor leerlingen en personeelsleden verzekerd worden. Scholen hebben bewezen dat ze de lessen op school veilig en doenbaar kunnen organiseren. Er is dan ook een **groot vertrouwen in het onderwijsveld**.

De experts van de GEES stellen dat het aantal coronabesmettingen in ons land nog steeds een gunstig verloop kent. Contactonderzoek helpt ons om een nieuwe verspreiding of heropflakking van het virus te voorkomen. Uit verschillende studies blijkt intussen ook dat kinderen onder de 12 jaar niet de motor zijn van de verspreiding van het virus. **Veel kinderen hopen dan ook dat zij dit schooljaar nog naar school mogen terugkeren**. Ook heel wat **experten** uit uiteenlopende wetenschappelijke disciplines, roepen op om alle kinderen terug naar school te laten gaan. Scholen bieden immers niet alleen onderwijs maar vervullen ook een belangrijke sociale functie. Signalen van leerlingen met problemen kunnen dankzij scholen snel worden opgepikt.

Uit een brief van de pediaters eerder deze week bleek dat zij het volste vertrouwen hebben in een verdere uitbreiding van de lessen op school. Zij rekenen hierbij zowel op de schoolteams als op de kinderen zelf. Zij zien voor deze laatste een belangrijke taak weggelegd om creatief te zijn en de juiste balans te vinden tussen de noodzakelijke preventie- en hygiënemaatregelen en het harmonieus samenleven op school. Ook de wereldgezondheidsorganisatie (WHO) benadrukt dat kinderen de beste ambassadeurs voor hygiënemaatregelen kunnen zijn en dat zij daartoe positief moeten worden aangemoedigd. De essentiële maatregelen die worden aanbevolen blijven nog steeds het regelmatig wassen van de handen en het inrichten van kleinere klassen (contactbubbels).

Uit een **belronde** van de onderwijsinspectie blijkt dat een meerderheid van de scholen een verruimde heropstart veilig en doenbaar acht en zulke verruiming genegen is. Vandaag werkt meer dan de helft van de scholen voor de dagopvang samen met een lokaal bestuur.

Fase 2

Na 1 week heeft het **onderwijsveld samen met de GEES** de heropstart **geëvalueerd**. Op grond van deze evaluatie en op grond van de vraag bij het grootste deel van de Vlaamse samenleving, wensen zij over te gaan tot de **heropening van bijkomende leerjaren**. De ambitie van het Vlaams onderwijsveld is duidelijk: we willen alle leerlingen de kans geven om dit schooljaar in veilige omstandigheden terug naar school te gaan.

Het voortschrijdend inzicht van de virologen en de fijnmazige monitoring van de verspreiding van het virus maken de realisatie van deze ambitie mogelijk.

Bij de keuze van de leerjaren binnen elk onderwijsniveau hebben we ons opnieuw laten leiden door het streven naar een **optimaal evenwicht** tussen enerzijds veiligheidsoverwegingen (het risico op virusverspreiding zowel binnen als buiten de school, bv. via vervoer) en anderzijds de pedagogische noden. Vanuit de virologen is het inzicht gegroeid dat naarmate de leeftijd van de kinderen het risico toeneemt. Daarom maken we een onderscheid tussen de veiligheidsmaatregelen die opgelegd worden voor het kleuter-, lager- en secundair onderwijs afzonderlijk.

Op basis van voormelde evenwichtsoefening, zijn het onderwijsveld (voor de inschatting van de pedagogische noden) en de wetenschappers (voor het veiligheidsluik) samen tot voorliggend advies gekomen. Hierbij hebben zij het **belang van alle leerlingen** en de veiligheid steevast voorop gesteld. Ook in deze fase bepalen de scholen zelf wat voor hen haalbaar en doenbaar is, rekening houdend met de beschikbaarheid van het personeel, de lokale infrastructuur en de eventuele medewerking van lokale besturen in het kader van de dagopvang. In het volle besef dat lokale omstandigheden kunnen verschillen krijgen de scholen de **autonomie** om zelf invulling te geven, binnen het kader van de onderstaande veiligheidsmaatregelen, aan de tweede fase zowel inzake de leerjaren, het exacte moment van heropstart als de onderwijstijd. Het hierna voorgestelde scenario is een **maximumscenario**. De inspanningen die scholen al gedaan hebben om leerjaren te heropenen kunnen gehandhaafd blijven.

Voor de organisatie en heropening van de leerjaren wordt er desgevallend gewerkt met een aangepaste risicoanalyse en worden afspraken gemaakt in het bevoegde lokaal comité.

Deze tweede fase geldt als definitief en onveranderlijk tot het einde van het schooljaar. Wijzigingen kunnen enkel het resultaat zijn van een heropflakking van de epidemie.

Basisonderwijs

Op basis van recent wetenschappelijk onderzoek en buitenlandse voorbeelden waaronder Denemarken en Nederland, geeft de GEES aan dat een **heropstart van de lessen voor alle min twaalfjarigen weinig impact zal hebben op de epidemie**. Een onderscheiden aanpak van respectievelijk kleuter- en lager onderwijs is evenwel, zowel vanuit virologisch als vanuit onderwijsorganisatorisch oogpunt, aangewezen. Het onderwijsveld, gesteund door de GEES, wenst dan ook om **vanaf 2 juni** waar het kan het onderwijs voor alle leerlingen opnieuw op te starten. In het volle besef dat lokale omstandigheden kunnen verschillen krijgen de scholen de **autonomie**, binnen het kader van de onderstaande veiligheidsmaatregelen, om zelf invulling te geven aan de tweede fase zowel inzake de leerjaren, het exacte moment van heropstart als de onderwijstijd. Het hierna voorgestelde scenario is een maximumscenario.

Het spreekt voor zich dat scholen de heropstart enkel kunnen uitbreiden indien dat op een **voldoende veilige** manier kan. De voorbije weken werd door de scholen hard gewerkt aan de nodige aanpassingen op basis van hun risicoanalyse. Voor deze volgende fase kunnen scholen verder bouwen op het geleverde werk. Desgevallend wordt de lokale risicoanalyse geactualiseerd.

Voor de leerjaren die heropstarten, vervalt het aanloopteren zoals we het nu kennen.

Aan de **lokale besturen** wordt, gezien de grote heropstart van het basisonderwijs en de financieringsmogelijkheden die de Vlaamse overheid biedt (30 euro per kind per dag), gevraagd om maximaal mogelijk de **dagopvang** voor de (beperkte) resterende groep van kinderen (mee) te organiseren binnen de normen die gelden voor het onderwijs. Het onderwijs moet zich in de eerste plaats toespitsen op haar kerntaak: les geven.

Daarnaast werd ook de mogelijkheid gecreëerd voor opvang door grootouders (tot 65 jaar) en het opnemen van corona ouderschapsverlof.

Basisonderwijs – deel kleuteronderwijs

Kleuteronderwijs wordt voltijds opnieuw geopend. De dagopvang voor kleuters vervalt hierdoor.

De klasgroep in het kleuteronderwijs wordt de contactbubbel, ook al is die groter dan 20. Dezelfde bubbel wordt aangehouden tot het einde van het schooljaar. Deze bubbel geldt voor binnen- en buitenactiviteiten.

Social distancing moet niet toegepast worden bij de kleuters. Afspraken inzake handhygiëne blijven gehandhaafd.

De leerkracht moet ook geen masker dragen bij het les geven. Voor contacten tussen volwassenen, blijft het wel verplicht om een mondmasker te dragen.

Basisonderwijs – deel lager onderwijs

Voor de resterende onderwijstijd van dit schooljaar is het de ambitie om alle leerlingen de kans te geven om naar school te komen. We willen maximaal invulling kunnen geven aan het leerrecht voor alle kinderen.

Voor het **lager onderwijs** hebben we de **ambitie om voor alle leerjaren minstens de helft van de onderwijstijd** tot het einde van het schooljaar te voorzien met een maximum van 4 dagen per week. De scholen kunnen zelf beslissen onder welke modaliteiten hieraan invulling gegeven wordt. Dit kan bijvoorbeeld ook alternerend per week, halve dagen, volle dagen, ...

De volledige heropstart in het lager onderwijs zal gepaard blijven gaan met **social distancing in de klas**.

Uitgangspunt blijft dat de oppervlakenormen van 4 m² per leerling en 8 m² per leerkracht worden gehandhaafd. Iedere leerling krijgt in het klaslokaal een vaste zitplaats.

Ook het principe van **contactbubbels** blijft behouden maar kan op aangeven van de GEES verruimd worden met het oog op de praktische haalbaarheid tot max. 20 leerlingen, evenwel enkel als de oppervlakte het toelaat. Leerlingen krijgen les in een vast klaslokaal en in vaste groepen van max. 20 leerlingen.

Personeelsleden zijn verplicht om een mondmasker te dragen indien ze zich tussen leerlingen lager onderwijs door bewegen en bij elk contact met volwassenen. Het gebruik van plexiglas en faceshields bij lesgeven vooraan de klas, blijft mogelijk.

Op de speelplaats spelen de leerlingen per contactbubbel maar mogen de regels van social distancing verlaten worden. Essentieel blijft wel dat de leerlingen na het spelen de handen grondig wassen. Personeelsleden zijn verplicht om ook op de speelplaats een mondmasker te dragen wanneer ze zich tussen de leerlingen begeven.

Secundair onderwijs

In het volle besef dat lokale omstandigheden kunnen verschillen krijgen de scholen de **autonomie**, binnen het kader van de onderstaande veiligheidsmaatregelen, om zelf invulling te geven aan de tweede fase zowel inzake de leerjaren, het exacte moment van heropstart als de onderwijstijd. Het hierna voorgestelde scenario is een maximumscenario.

Op 24 april 2020 besliste de Veiligheidsraad dat in het secundair onderwijs drie leerjaren mochten heropstarten. Sinds 15 mei startten de laatstejaars opnieuw op. De afspraken die we gemaakt hebben, blijven gehandhaafd. **Vanaf 2 juni** zullen de leerlingen van het **2de en 4de jaar** secundair de lessen op school kunnen hervatten. Deze leerlingen komen gedurende **maximum 2 volle dagen of 4 halve dagen per week** naar school.

Daarnaast is iedereen het er mee eens dat alle leerlingen het schooljaar samen moeten kunnen afsluiten. Leerlingen van het **1ste, 3de en 5de jaar gewoon secundair onderwijs** worden daarom – los van eventuele evaluaties – ten minste 1 dag en meer als het kan uitgenodigd in de loop van de rest van het schooljaar. Hetzelfde geldt voor leerlingen van het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Tijdens deze afsluitende dag(en) is er zowel ruimte voor het psychisch en emotioneel welzijn van leerlingen als voor het voeren van een dialoog met de leerlingen over hun leervorderingen en de studieoriëntering. Scholen kunnen zo een beter zicht krijgen op de pedagogische en psycho-sociale situatie van hun leerlingen, ook met het oog op volgend schooljaar. We geven ruimte aan de scholen om invulling te geven aan deze dagen.

Het uitnodigen van leerlingen met specifieke leernoden blijft zoals voordien mogelijk.

We vragen aan de scholen om in de week van 2 juni duidelijkheid te geven aan de leerlingen over de organisatie van de evaluaties en over welke leerjaren op welk moment uitgenodigd zullen worden op school.

Er worden lokaal tussen de scholen best de nodige afspraken gemaakt inzake het openbaar vervoer.

Hoe?

Het spreekt voor zich dat scholen de heropstart enkel kunnen uitbreiden indien ze dat op een **voldoende veilige** manier kunnen doen. Desgevallend wordt de lokale risicoanalyse geactualiseerd. Fase 2 blijft gepaard gaan met **social distancing**. Ook het principe van **contactbubbels** blijft behouden: leerlingen krijgen in een vast klaslokaal en in vaste groepen van max. 14 leerlingen les. Uitgangspunt blijft dat de oppervlaktenormen van 4 m² per leerling en 8 m² per leerkracht worden gehandhaafd. Iedere leerling krijgt in het klaslokaal een vaste zitplaats. Enkel voor de praktijk- en kunstvakken maken de leerlingen gebruik van een ander praktijklokaal of atelier. In het secundair onderwijs zijn naast personeelsleden ook leerlingen verplicht om een mondmasker te dragen. Kortom, de verplichtingen en adviezen van het **draaiboek** blijven gelden.

Buitengewoon onderwijs (basis en secundair)

Het buitengewoon onderwijs kan verder opstarten. Ook hier ligt de autonomie bij de scholen om in de mate van het mogelijke en ook gelet op eventuele beperkingen op vlak van leerlingenvervoer keuzes te maken. De tweede fase van de heropstart moet immers ook voor de scholen buitengewoon onderwijs voldoende veilig, haalbaar en doenbaar zijn. In het volle besef dat lokale omstandigheden kunnen verschillen krijgen de scholen voor buitengewoon onderwijs ook de autonomie om zelf, binnen het kader van bovenstaande veiligheidsmaatregelen, invulling te geven aan de tweede fase zowel inzake de betrokken leerlingen, het exacte moment van heropstart als de onderwijstijd.

Tot slot

Voor de heropstart van scholen wordt in bijkomende financiering voorzien voor de aankoop van het nodige poetsmateriaal, voor de inzet van poetspersoneel en voor de aankoop van materiaal m.b.t. de hygiëne- en veiligheidsmaatregelen.

Wanneer een besmetting, of vermoeden van besmetting, op een school vastgesteld wordt, wordt de procedure gevolgd zoals opgenomen in het draaiboek besmettelijke ziekten van de CLB's. Scholen contacteren daartoe het CLB.